

M.B.H.G. - B.R.O.H.
Directie Stedenbouw
De Heer A. VITAL
CCN - Vooruitgangstraat 80 - bus 1
1035 BRUSSEL

U/ref. : DU : 04//PFU/176508
DML : BG/2003-041/05/2006-230PR
O/ref. : GM/ah/and-3;11/s415
Bijlage : 1 dossier met xxx plannen

Brussel,

Mijnheer de Directeur,

Betreft : ANDERLECHT. Aanleg van een collector Vogelzangbeek – Vlezenbeek – Fase I.
Dossier behandeld door Dhr B. Galland bij de DML en door Dhr. A. Vital bij de D.S.

In antwoord op uw brief van 13 juni 2007 met bovengenoemde referentie, ontvangen op 18 juni, hebben wij de eer u te melden dat onze Commissie tijdens haar vergadering van 27 juni 2007 over hoger vermelde werken **gunstig advies onder voorbehoud** heeft uitgebracht.

De aanvraag betreft de aanleg van een collector voor afvalwater in de als landschap beschermde vallei van de Vogelzangbeek te Anderlecht. Momenteel wordt het afvalwater van de vallei in de beschermde beek geloosd wat negatieve gevolgen heeft voor de waterkwaliteit en de plantengroei in het beschermde gebied. Vermits de collector een absolute voorwaarde is voor de efficiënte zuivering van de Vogelzangbeek en de Vlezenbeek, is de KCML verheugd dat het project na vele jaren eindelijk gerealiseerd zal kunnen worden.

Overeenkomstig de eerdere bemerkingen van de Commissie worden de leidingen voor 2/3 aangelegd onder een geasfalteerde openbare weg (Meylenmeersch-, Vogelzang- en Zuenstraat). Hoewel deze straten gedeeltelijk zijn begrepen in het beschermde landschap, hebben de werken er geen negatieve gevolgen op ecologisch, noch op landschappelijk vlak.

De rest van het tracé doorkruist een gevoeligere zone. Tussen de Kortvondelweg en de Bergensesteenweg wordt de collector aangelegd in het beschermde landschap dat op het GewOP staat aangeduid als een gebied met hoog biologische waarde. Hoewel de werken de beplanting, de bodemlaag en het debiet van het oppervlaktewater (tijdelijk) zullen verstoren, is ook hier de negatieve impact van de werken gering vermits de sleuf grotendeels voorzien is in een anaarding die dateert van de jaren 1980.

Omdat de collector de waterkwaliteit van de waterloop zal verbeteren en wordt aangelegd in een recente anaarding van het groengebied, brengt de Commissie gunstig advies uit over de uitvoering van de werken. Zij formuleert echter volgend voorbehoud over bepaalde aspecten van het ontwerp.

A. Begeidingscomité

De goedkeuring van het ontwerp is gekoppeld aan de oprichting van een begeleidingscomité waarin onder meer de Directie voor Monumenten en Landschappen vertegenwoordigd moet zijn. Het comité moet toezicht houden op de voorbereiding en de uitvoering van de werken. Het moet ook na het einde van de werken haar werkzaamheden vervolgen en de werking van de collector blijven evalueren en, indien nodig, maatregelen opleggen ter vrijwaring van het beschermde landschap.

De aanleg van een collector vormt een eerste stap naar de volledige zuivering van de beek die echter pas op middellange termijn gerealiseerd zal worden. Daarbij stellen zich twee problemen:

- Volgens het ontwerp worden bepaalde leidingen voor afvalwater door Aquafin niet op de collector aangesloten. Het betreft de aansluitingen op last van de gemeenten en van particulieren. De Commissie vraagt de nodige garanties dat deze aansluitingen technisch mogelijk zijn, ook al worden ze niet tijdens deze fase van de werken gerealiseerd.
- Bij hevige regenval kan de beek tijdelijk verontreinigd raken door het overlopen van het afvalwater. Om dat te voorkomen, moet men de nodige maatregelen treffen.

De detailplannen over deze punten moeten aan de D.M.L. en / of aan het begeleidingscomité ter goedkeuring voorgelegd worden. De Commissie vraagt dat het begeleidingscomité de betrokken partijen zou sensibiliseren om alle aansluitingen binnen een redelijke termijn te realiseren. Het begeleidingscomité moet ook de opvolging van de twee bovengenoemde punten evalueren.

B. Het voorkomen van het drainerend effect

De collector wordt aangelegd zonder permanente bemaling zodat geen grote gevolgen voor het grondwaterpeil verwacht worden. Volgens het ontwerp is de collector echter gefundeerd op gewoon of gestabiliseerd zand ter vervanging van de bestaande kleiaarde. Om zo weinig mogelijk water aan de omgeving te onttrekken, voorziet het ontwerp de plaatsing van tussenwanden uitgevoerd in plaatselijke kleiaarde.

De Commissie vraagt op dit vlak uiterste omzichtigheid. Het verstoren van het grondwaterpeil zou immers een vernietigend effect hebben op de wetenschappelijke waarde van het landschap. Zij verwijst daarbij naar het spijtige voorbeeld van het moerassig gebied van Ganshoren. ***Men moet er dus op toezien dat de maatregelen ter voorkoming van het drainerend effect – zowel tijdens de werf als op lange termijn – ook in de praktijk hun nut bewijzen. Het ontwerp wordt dus goedgekeurd onder volgend voorbehoud:***

1. Vóór de aanvang van de werken moeten ***bijkomende proefboringen worden verricht naar de precieze omvang van de aanaarding***. Volgens de ontwerpers is de laag ca. 5 m. dik maar volgens eerder onderzoek zou de laag slechts 3 m dik zijn. Vermits de grondstructuur bepalend is voor de diepte waarop de buizen moeten geplaatst worden, moeten de resultaten van het onderzoek ter controle aan het begeleidingscomité worden voorgelegd en worden getoetst aan de uitvoeringstekeningen.
2. ***In het groengebied moet de diepte van de collector nauwkeurig worden bepaald zodat duidelijk blijkt dat niet dieper wordt aangelegd dan het gemiddelde grondwaterpeil*** (de plannen zijn op dit vlak moeilijk leesbaar).
3. ***Tijdens de werf moet het wegpompen van het water in de geul tot het strikt noodzakelijke worden beperkt***. Het mag geen verlaging van het grondwater als gevolg hebben, in het bijzonder ter hoogte van *La Grande Mare* waar het water aan de oppervlakte komt.
4. Voor de fundering en het inbedden van de leidingen (en enkel daarvoor) mag men ***uitsluitend gestabiliseerd zand aanwenden*** waarvan het drainerend effect beperkter is dan dat van gewoon zand.
5. ***De waterdichtheid van de hoger vernoemde tussenwanden uit kleiaarde moet optimaal zijn***. Het doel van deze elementen is immers niet alleen het drainerend effect te verminderen maar wel volledig te verhinderen.
6. De tussenwanden zijn vooral nuttig waar de bodem van de geul zich in de oorspronkelijke onderlaag bevindt. In de minder homogene aanaarding zijn de wanden uit plaatselijke aarde daarentegen niet zo efficiënt. ***In de aangeaarde delen mag men voor de tussenwanden dus geen plaatselijk materiaal aanwenden maar moet men extra, aangepaste kleiaarde aanvoeren***.

C. Het verloop en de inrichting van de werf

In het groengebied tussen de Kortvondelweg en de Bergensesteenweg zijn volgende voorwaarden van toepassing op de werfinstallatie. De Commissie vraagt dat het begeleidingscomité zou toezien op het eerbiedigen ervan.

1. De werken moeten **tussen eind augustus en eind maart** uitgevoerd worden, dus buiten het voortplantingsseizoen.
2. **De werf moet duidelijk worden afgebakend** door een goed zichtbare, verplaatsbare en stevige afsluiting over een afstand van 20m voor en achter de werfplaats. Op die wijze moet men precies en duidelijk de zone afbakenen waarbinnen het verkeer en de opslag toegelaten zijn. Om de impact van de werf op het beschermde landschap te beperken mag geen enkele machine zich bevinden buiten de in het lastenboek voorziene strook van 15 m breed.
3. **De werfvoertuigen moeten zich zoveel mogelijk op rijplaten voortbewegen** om de verstoring van de bodem te beperken (dit werd inmiddels gepreciseerd in de toelichting van de ontwerpers).
4. Het project voorziet volgende werkwijze in 2 fasen voor het uitgraven van de sleuf en voor stapeling van de gronden: eerst wordt de bovenste 30 cm teelaarde afgegraven en vervolgens de overige grond; beide types aarde worden dan apart gestockeerd. **De Commissie vraagt deze werkwijze nauwgezet te volgen en bovendien de bovenste 10 centimeter vaste grond eveneens apart te bewaren** om deze laag na afloop van de werken weer bovenaan te kunnen aanbrengen. Deze laag bevat immers veel zaden zodat de voorgestelde werkwijze het herstel van de plantengroei na de werf zal bespoedigen. Men kan de laag op geotextiel te bewaren zodat ze niet in contact komt met de bestaande planten op de opslagplaats. Het opslaan van de uitgegraven aarde is enkel toegestaan binnen de werfzone van 15 m.

D. Het bomenbestand

De te vellen bomen worden na de werken vervangen door dezelfde soorten. De meeste om te hakken bomen zijn recent aangeplant door de natuurbeheerders, met uitzondering van enkele schietwilgen die op slibachtige bodem groeien en van enkele in het moeras voorkomende zwarte elzen. Met uitzondering van enkele hoogstammen is het grootste deel van de te rooien bomen jong zodat het bestaande bomenbestand op middellange termijn zal hersteld zijn. De werken vormen dus geen wezenlijke inbreuk op het bomenbestand van het Brusselse Gewest en de Commissie heeft geen bezwaar tegen dit luik van het ontwerp.

Met de meeste hoogachting,

G. MEYFROOTS
Adjunct-Secretaris

In afwezigheid van de Voorzitter, J. Degryse
G. STEGEN
Ondervoorzitter